

Forslag

til

Lov om Arbejdsmarkedets Tillægspension.

Fremsat den 12. december 1963 af *arbejdsministeren*.

Kapitel I.

Indledning.

§ 1. Med virkning fra 1. marts 1964 oprettes Arbejdsmarkedets Tillægspension med det formål at udbetale lønmodtagere m. fl. tillægspension i overensstemmelse med denne lov.

Kapitel II.

Personkreds.

§ 2. Medlemmer af Arbejdsmarkedets Tillægspension er, jfr. dog §§ 3 og 4,

a) lønmodtagere i alderen 18-66 år, der er beskæftiget her i riget;

b) danske lønmodtagere i alderen 18-66 år, der er beskæftiget i udlandet for den danske stat, danske virksomheder og institutioner samt på danske skibe.

Stk. 2. Personer, der som lønmodtagere i henhold til stk. 1 har været medlemmer af tillægspensionsordningen sammenlagt i mindst 3 år, jfr. § 8, kan efter eget ønske bevare deres medlemsskab, selv om de måtte overgå til selvstændig erhvervsvirksomhed. De nærmere regler herom fastsættes af bestyrelsen for Arbejdsmarkedets Tillægspension.

Stk. 3. Arbejdsministeren fastsætter efter forhandling med de interesserede arbejdsgiver- og lønmodtagerorganisationer regler, der sikrer, at persongrupper, der typisk har beskæftigelse hos flere arbejdsgivere inden for en enkelt uge (løsarbejdere), omfattes af ordningen uanset bestemmelsen i § 4, stk. 1.

Arbejdsmin. 1. kt. j. nr. 1980-2 1963.

§ 3. Arbejdsministeren fastsætter efter samråd med bestyrelsen for Arbejdsmarkedets Tillægspension regler om, hvorvidt følgende grupper skal omfattes af loven:

a) udenlandske lønmodtagere, der er kortvarigt beskæftiget her i landet;

b) udenlandske lønmodtagere, der under længere tids beskæftigelse her i landet for udenlandske selskaber er dækket af en pensionsordning i deres hjemland;

c) udenlandske lønmodtagere beskæftiget på danske diplomatiske repræsentationer i udlandet eller på danske skibe og

d) danske lønmodtagere, der af danske virksomheder er beskæftiget i udlandet og omfattes af en dér gældende pensionsordning.

Stk. 2. Arbejdsministeren kan fravige lovens bestemmelser om medlemsskab af Arbejdsmarkedets Tillægspension og om bidrag for så vidt angår statsborgere i andre stater eller dele af disse og danske statsborgere, der opholder sig i andre stater eller dele af disse, såfremt der med de pågældende stater er opnået gensidig overenskomst angående disse personers adgang til tillægspension.

§ 4. Undtaget fra medlemsskab i Arbejdsmarkedets Tillægspension er:

a) lønmodtagere, der er født d. 28. februar 1898 eller tidligere;

b) lønmodtagere, som ved afgang fra tjenesten har adgang til pension i henhold til lovgivningen om lønninger og pensioner til statens tjenestemænd, lønmodtagere,

hvis pensionsret i det væsentlige følger de pensionsregler, som gælder for tilsvarende statstjenestemænd samt lønmodtagere, der som elever, medhjælpere eller aspiranter ansættes med henblik på senere ansættelse i stillinger, hvor de ved afgang fra tjenesten har adgang til pension som ovenfor anført;

c) lærlinge på lærekontrakt;

d) lønmodtagere med en ugentlig arbejdstid hos samme arbejdsgiver under 15 timer eller — såfremt de er månedslønnede — med en månedlig arbejdstid hos samme arbejdsgiver under 65 timer, jfr. dog § 2, stk. 3;

e) lønmodtagere, hvis arbejdstid ikke kendes, såfremt den ugentlige eller månedlige indtægt hos samme arbejdsgiver udgør et beløb, der ligger under 15 henholdsvis 65 gange den gennemsnitlige timeløn for ikke-faglærte mandlige, respektive kvindelige, arbejdere i hele landet (incl. dyrtidstillæg, men bortset fra alle andre tillæg) som offentliggjort af det statistiske departement hvert år for april kvartal.

Stk. 2. Bestyrelsen for Arbejdsmarkedets Tillægspension kan efter ansøgning fra medlemsskab undtage:

a) grupper af unge lønmodtagere under uddannelse, der økonomisk er ligestillet med lærlinge på lærekontrakt;

b) grupper af lønmodtagere, som er tilsluttet en ved denne lovs ikrafttræden bestående pensionsordning, der efter bestyrelsens skøn som helhed er af mindst samme værdi som tillægspensionsordningen.

Stk. 3. Ansøgninger i medfør af stk. 2 fritager ikke for at betale bidrag i overensstemmelse med kapitel IV. Imødekommes ansøgningen, tilbagebetales de erlagte bidrag.

Stk. 4. Ansøgning om undtagelse fra medlemsskab i medfør af stk. 2, b), kan tidligst indsendes tre måneder efter, men skal indsendes inden et år efter, at tillægspensionsordningen er trådt i kraft.

Kapitel III.

Tillægspensionens størrelse.

§ 5. Tillægspension ydes fra det fyldte 67. år, jfr. §§ 9 og 10.

Stk. 2. Fuld tillægspension udgør 2.400 kr. årlig, jfr. dog § 14, stk. 2.

§ 6. For lønmodtagere, der indtræder i ordningen inden et år efter dens ikrafttræden, ydes tillægspension efter følgende anciennitetsskala, jfr. § 8:

Anciennitet ved det fyldte 67. år	Årlig tillægspension kr.
27 år eller derover	2.400
26 -	2.280
25 -	2.160
24 -	2.040
23 -	1.920
22 -	1.800
21 -	1.680
20 -	1.560
19 -	1.500
18 -	1.440
17 -	1.380
16 -	1.320
15 -	1.260
14 -	1.200
13 -	1.140
12 -	1.080
11 -	1.020
10 -	960
9 -	900
8 -	840
7 -	780
6 -	720
5 -	696
4 -	672
3 -	648
2 -	624
1 -	600

Stk. 2. Lønmodtagere, der er indtrådt i ordningens første år, men som ikke ved det fyldte 67. år har opnået den til deres indtrædelsesalder svarende anciennitet, dog højst 40 år, opnår dog kun ret til en forholdsmæssig andel af den tillægspension, pågældende ville have haft ret til, hvis han havde opnået denne anciennitet. Udgør tillægspensionen herefter mindre end halvdelen af mindste sats, jfr. stk. 1, bortfalder den.

§ 7. Lønmodtagere, der først indtræder i ordningen et år efter dens ikrafttræden eller senere, og som ved det fyldte 67. år har opnået 40 års anciennitet, jfr. § 8, har ret til fuld tillægspension.

Stk. 2. Et sådant medlem, som ved det fyldte 67. år har mindre end 40 års, men mindst 5 års anciennitet, har ret til en forholdsmæssig tillægspension.

Stk. 3. Et sådant medlem, som ved det fyldte 67. år har mindre end 5 års anciennitet, har ikke ret til tillægspension.

§ 8. Et års anciennitet opnås af medlemmer, der ikke er fyldt 60 år, ved indbetaling i årets løb af bidrag — jfr. § 11 — for 44 uger eller 11 måneder og af medlemmer, der er fyldt 60 år, ved indbetaling af bidrag for 36 uger eller 9 måneder.

Stk. 2. Bidragsindbetalinger i det enkelte år udover de i stk. 1 nævnte godskrives medlemmet i andre bidragsår i det omfang, det måtte være nødvendigt for at opnå fuld anciennitet som angivet i stk. 1.

Stk. 3. Et medlem kan ikke sammenlagt opnå større anciennitet end svarende til medlemmets alder ved indtrædelse i ordningen.

Stk. 4. Uger eller måneder, for hvilke der i medfør af § 11 er betalt halvt bidrag, medregnes som halve uger eller måneder.

§ 9. Tillægspension ydes efter begæring fra det fyldte 67. år og udbetales månedsvist forud. Den årspension, på grundlag af hvilken den månedlige pension udbetales, afrundes til nærmeste med 12 delelige kronebeløb.

Stk. 2. Indgives begæring efter det 67. år, kan der for tiden inden begæringens indgivelse højst ydes 6 måneders tillægspension.

§ 10. Begæres tillægspension udbetalt fra et tidspunkt, der ligger 6 måneder eller mere efter det fyldte 67. år, forhøjes pensionen med 5 pct. for hvert halve år regnet fra det 67. år, dog ikke ud over det fyldte 70. år.

Kapitel IV.

Bidrag.

§ 11. Bidraget udgør for medlemmer med mindst 30 timers ugentlig beskæftigelse hos samme arbejdsgiver 5,40 kr. pr. uge, hvoraf arbejdsgiveren udreder 3,60 kr. og medlemmet 1,80 kr. For medlemmer med 15-29 timers ugentlig beskæftigelse hos samme arbejdsgiver udgør bidraget 2,70 kr., der udredes med 1,80 kr. af arbejdsgiveren og 0,90 kr. af medlemmet.

Stk. 2. For månedslønnede med mindst 130 timers månedlig beskæftigelse hos samme arbejdsgiver udgør bidraget pr. måned 21,60 kr., hvoraf arbejdsgiveren ud-

reder 14,40 kr. og medlemmet 7,20 kr. For månedslønnede medlemmer med 65-129 timers månedlig beskæftigelse hos samme arbejdsgiver udgør bidraget 10,80 kr., hvoraf arbejdsgiveren udreder 7,20 kr. og medlemmet 3,60 kr.

Stk. 3. For de lønmodtagergrupper, der er omhandlet i § 2, stk. 3, fastsætter arbejdsministeren efter forhandling med de interesserede arbejdsgiver- og lønmodtagerorganisationer de nærmere regler for bidragsbetalingen.

Stk. 4. For lønmodtagere, hvis arbejdstid ikke kendes, udregnes det timetal, der lægges til grund for bidragsbetalingen, efter tilsvarende regler som fastsat i § 4, stk. 1, e).

Stk. 5. Medlemmer, der bevarer deres medlemsskab i medfør af § 2, stk. 2, betaler selv det samlede bidrag.

Stk. 6. Bidragsbetaling for et medlem ophører ved dettes fyldte 67. år.

§ 12. Arbejdsgiveren tilbageholder medlemmets del af bidraget ved lønudbetaling og indbetaler det samlede bidrag til Arbejdsmarkedets Tillægspension.

Stk. 2. Arbejdsministeren fastsætter efter indstilling fra bestyrelsen for Arbejdsmarkedets Tillægspension de nærmere regler for bidragsindbetalingen.

Kapitel V.

Forsikringsplan og reguleringsbestemmelser.

§ 13. Ledelsen for Arbejdsmarkedets Tillægspension skal udarbejde en forsikringsplan, som skal indeholde oplysninger om ordningens forsikringstekniske beregningsgrundlag.

Stk. 2. Forsikringsplanen — og ændringer heri — skal godkendes aktuarmæssigt af forsikringsrådet.

§ 14. Bestyrelsen for Arbejdsmarkedets Tillægspension skal lade foretage regelmæssige aktuarmæssige opgørelser over status for Arbejdsmarkedets Tillægspension i overensstemmelse med den godkendte forsikringsplan. Sådanne opgørelser skal foretages, så ofte bestyrelsen skønner det nødvendigt, dog mindst hvert tredje år.

Stk. 2. Såfremt det ved disse opgørelser viser sig, at indtægterne overstiger de beregnede pensionsudgifter, skal ledelsen overveje at anvende overskuddet helt eller delvis til

forhøjelse af pensionsbeløbene. Ved vurderingen af, om en sådan forhøjelse bør gennemføres, skal der tages hensyn til den skete prisudvikling samt udviklingen i landets og befolkningens økonomiske forhold.

Stk. 3. Ledelsen kan ligeledes ændre bidragene til Arbejdsmarkedets Tillægspension. Beslutning herom skal godkendes af repræsentantskabet ved simpelt flertal, dog at såvel et flertal af arbejdsgiverrepræsentanter som et flertal af lønmodtagerrepræsentanter skal stemme for beslutningen.

Kapitel VI.

Administration.

§ 15. Arbejdsmarkedets Tillægspension ledes af et repræsentantskab, en bestyrelse og en direktør.

§ 16. Repræsentantskabet består af 15 arbejdsgiverrepræsentanter og 15 lønmodtagerrepræsentanter samt en formand.

Stk. 2. Af arbejdsgiverrepræsentanterne udpeges:

8 af Dansk Arbejdsgiverforening;

2 af Sammenslutningen af Landbrugets Arbejdsgiverforeninger;

1 af finansministeren;

1 af indenrigsministeren efter samråd med Amtsrådsforeningen i Danmark, De samvirkende Sognerådsforeninger i Danmark, Den danske Købstadforening, Foreningen Bymæssige Kommuner, Københavns kommune og Frederiksberg kommune;

3 af arbejdsministeren efter samråd med arbejdsgiverorganisationer, der ikke er tilknyttet ovennævnte arbejdsgivergrupper.

Stk. 3. Af lønmodtagerrepræsentanterne udpeges:

9 af Landsorganisationen De samvirkende Fagforbund, hvoraf én skal repræsentere lønmodtagere inden for butiks-, handels- og kontorvirksomhed, én skal repræsentere lønmodtagere inden for landbrugsområdet og én skal repræsentere lønmodtagere ansat i stat og kommuner;

2 af Fællesrådet for danske Tjenestemand- og Funktionærorganisationer, hvoraf én skal repræsentere lønmodtagere ansat i stat og kommuner;

1 af Fællesrepræsentationen for danske Arbejdsleder- og tekniske Funktionærforeninger;

3 af arbejdsministeren efter samråd med lønmodtagerorganisationer, der ikke er tilsluttet Landsorganisationen De samvirkende Fagforbund, Fællesrådet for danske Tjenestemand- og Funktionærorganisationer eller Fællesrepræsentationen for danske Arbejdsleder- og tekniske Funktionærforeninger.

Stk. 4. Repræsentantskabet udnævner selv sin formand, som ikke må have tilknytning til nogen arbejdsgiver- eller lønmodtagerorganisation.

Stk. 5. Repræsentantskabets medlemmer udpeges for tre år ad gangen, jfr. dog § 33. Genvalg kan finde sted.

Stk. 6. Arbejdsgiver- og lønmodtagerorganisationer, der ønsker at komme i betragtning ved arbejdsministerens udpegning af henholdsvis arbejdsgiver- og lønmodtagerrepræsentanter i henhold til stk. 2 og 3, retter henvendelse herom til arbejdsministeren inden en af denne fastsat frist.

§ 17. Repræsentantskabet skal have forelagt til godkendelse det årlige regnskab og behandle de sager, som bestyrelsen eller mindst 4 bestyrelsesmedlemmer måtte ønske at forelægge for repræsentantskabet.

Stk. 2. Repræsentantskabet afholder møde én gang årligt samt i øvrigt, når bestyrelsen, mindst 4 bestyrelsesmedlemmer eller 10 medlemmer af repræsentantskabet måtte ønske det.

§ 18. Bestyrelsen består af formanden for repræsentantskabet som formand, 3 medlemmer udpeget af Dansk Arbejdsgiverforening, 3 medlemmer udpeget af Landsorganisationen De samvirkende Fagforbund, 1 medlem udpeget af Sammenslutningen af Landbrugets Arbejdsgiverforeninger samt 1 medlem udpeget af Fællesrådet for danske Tjenestemand- og Funktionærorganisationer og Fællesrepræsentationen for danske Arbejdsleder- og tekniske Funktionærforeninger i fællesskab.

Stk. 2. Bestyrelsens medlemmer udpeges for tre år ad gangen. Genvalg kan finde sted.

Stk. 3. Bestyrelsen skal lede administrationen af Arbejdsmarkedets Tillægspension i overensstemmelse med reglerne i denne lov og den godkendte forsikringsplan.

Stk. 4. Bestyrelsen ansætter direktøren og andet ledende personale og fastlægger ret-

ningslinier for deres arbejde, herunder også den løbende anbringelse af fondsmidler. Generelle forskrifter og vejledninger, der udsendes til medlemmerne og deres arbejdsgivere, skal godkendes af bestyrelsen.

§ 19. Direktøren forestår den daglige administration af Arbejdsmarkedets Tillægspension under ansvar over for bestyrelsen.

§ 20. Regnskabet for Arbejdsmarkedets Tillægspension skal revideres af mindst to regnskabskyndige revisorer, hvoraf mindst én skal være statsautoriseret revisor. Repræsentantskabet udnævner revisorerne for tre år ad gangen, men kan til enhver tid trække udnævnelsen tilbage.

Kapitel VII.

Fonds-anbringelse.

§ 21. Bestyrelsen for Arbejdsmarkedets Tillægspension skal forvalte fondsmidlerne således, at de bliver til størst mulig gavn for tillægspensionsordningen. Ved midlernes placering skal herved tilstræbes en betryggende sikkerhed, en opretholdelse af midlernes realværdi samt højst mulig forrentning.

Stk. 2. Fondsmidlerne skal anbringes på følgende måde:

- a) i obligationer udstedt eller garanteret af den danske stat eller af danske kommuner;
- b) i obligationer udstedt af danske kreditforeninger og hypotekforeninger eller af finansieringsinstitutter, der er godkendt af staten;
- c) som indestående i danske banker eller sparekasser;
- d) i værdipapirer, som i øvrigt efter deres art og sikkerhed kan stilles i klasse med de under litra a)-c) nævnte, og
- e) i faste ejendomme, som fonden ejer, dog i intet tilfælde ud over fire femtedele af den offentlige vurdering til ejendomsværdi.

Stk. 3. Fondsmidlerne kan endvidere anvendes som lån til arbejdsgivere, der har indbetalt bidrag til Arbejdsmarkedets Tillægspension, dog aldrig ud over 50 pct. af det indbetalte bidrag og aldrig under 500 kr. Lånene ydes gennem banker og spare-

kasser til den for disse institutioner sædvanlige udlånsrente, og pengeinstitutterne er ansvarlige overfor Arbejdsmarkedets Tillægspension for lånets tilbagebetaling.

Stk. 4. Af fondsmidlerne vil dog i alt 15 pct. kunne anvendes på nedenfor anførte måder:

- a) til erhvervelse af fast ejendom;
- b) som indskud i en investeringsforening eller et investeringsaktieselskab, godkendt af det offentlige;
- c) til køb af aktier, dog således at der i samme selskabs aktier ikke må anbringes ud over 1 pct. af fondsmidlerne eller ud over 15 pct. af det pågældende selskabs aktiekapital.

Kapitel VIII.

Tilsyn.

§ 22. De af bestyrelsen for Arbejdsmarkedets Tillægspension i henhold til § 14, stk. 1, foretagne aktuarmæssige opgørelser skal sendes til forsikringsrådet. Opgørelserne skal foretages af en af forsikringsrådet godkendt aktuar.

Stk. 2. Forsikringsrådet er berettiget til at afkræve Arbejdsmarkedets Tillægspension enhver oplysning, som rådet anser for fornøden til den aktuarmæssige bedømmelse af ordningen. Rådet skal til enhver tid have adgang til at gøre sig bekendt med institutionens bøger, regnskaber og hele virksomhed.

Stk. 3. Efter at forsikringsrådet har gennemgået opgørelsen, jfr. stk. 1, afgiver rådet indberetning herom til arbejdsministeren og underretter Arbejdsmarkedets Tillægspension om indberetningens indhold.

Stk. 4. Finder forsikringsrådet, at Arbejdsmarkedets Tillægspension ikke på det foreliggende grundlag fuldt ud vil kunne fyldestgøre sine forpligtelser, afgiver rådet efter at have forhandlet med Arbejdsmarkedets Tillægspension indberetning herom til arbejdsministeren.

Stk. 5. Til dækning af udgifterne ved forsikringsrådets tilsyn i henhold til stk. 1-4 fastsætter arbejdsministeren efter samråd med handelsministeren et gebyr, der uddrages af Arbejdsmarkedets Tillægspension.

Stk. 6. Det reviderede årsregnskab indsendes efter godkendelse af repræsentant-

skabet i medfør af § 17, stk. 1, til arbejdsministeren.

Stk. 7. Reglerne om tilsyn med pensionskasser, gælder ikke for Arbejdsmarkedets Tillægspension.

Kapitel IX.

Ankenævnen.

§ 23. Afgørelser truffe af Arbejdsmarkedets Tillægspension om medlemsskab, bidrag eller pensionsret kan — bortset fra beslutninger truffe i henhold til § 14, stk. 2 og 3, — inden for en frist af 4 uger indbringes for et ankenævn, der består af 5 medlemmer.

Stk. 2. Arbejdsministeren udnævner medlemmerne, og en suppleant for hvert medlem, for en periode af 3 år efter indstilling for tre medlemmers vedkommende af henholdsvis højesterets præsident, af sø- og handelsrettens præsident og af den faste voldgiftsret, og for to medlemmers vedkommende efter indstilling henholdsvis af arbejdsgiverrepræsentanterne og lønmodtagerrepræsentanterne i repræsentantskabet for Arbejdsmarkedets Tillægspension.

Stk. 3. Nævnet fastsætter selv sin forretningsorden.

Kapitel X.

Forskellige bestemmelser.

§ 24. Krav på ydelser i medfør af denne lov kan ikke gøres til genstand for arrest, eksekution eller anden retsforfølgning. Retshandler, der afsluttes af den berettigede med hensyn til disse krav, er ugyldige.

§ 25. Enhver, der beskæftiger en eller flere lønmodtagere, der er omfattet af denne lov, skal foretage indberetning herom efter de nærmere regler, som arbejdsministeren måtte fastsætte efter indstilling af bestyrelsen for Arbejdsmarkedets Tillægspension.

Stk. 2. Offentlige myndigheder, sygekasser, ulykkesforsikringsselskaber samt arbejdsgivere, lønmodtagere og faglige organisationer skal på begæring overlade Arbejdsmarkedets Tillægspension og ankenævnet enhver oplysning, som er af betydning for afgørelsen af pensionspørgsmål i henhold til denne lov.

§ 26. Det i §§ 11 og 12 omhandlede bidrag skal indbetales til Arbejdsmarkedets Tillægspension inden 14 dage efter opkrævningsperiodens udløb.

Stk. 2. Sker indbetaling af bidraget ikke rettidigt, skal den betalingspligtige arbejdsgiver foruden bidraget betale renter heraf med 1 pct. for hver påbegyndt måned fra den pågældende opkrævningsperiodes udløb at regne.

Stk. 3. Stk. 1 og 2 finder tilsvarende anvendelse for så vidt angår bidrag for medlemmer, der i medfør af § 2, stk. 2, selv betaler det samlede bidrag, jfr. § 11, stk. 5.

§ 27. Med bøde straffes, såfremt strengere straf ikke er forskyldt efter anden lovgivning:

- a) den, der som medlem af bestyrelsen undlader at opfylde de pligter, der påhviler ham efter loven;
- b) den, der undlader at foretage indberetning eller give oplysning som foreskrevet i § 25 eller afgiver urigtige oplysninger;
- c) den arbejdsgiver, der undlader rettidigt at indbetale bidrag.

Stk. 2. Er overtrædelsen begået af et aktieselskab, andelsselskab eller lign., kan der pålægges virksomheden som sådan bødeansvar.

§ 28. Såfremt tilkendt tillægspension ikke er hævet i et sammenhængende tidsrum af 3 år, bortfalder den del af tillægspensionen, som har stået uhævet i mere end 3 år. Bestyrelsen af Arbejdsmarkedets Tillægspension kan dog fravige denne bestemmelse i det enkelte tilfælde.

Stk. 2. Er begæring om tillægspension ikke indgivet inden det fyldte 75. år, kan bestyrelsen betragte retten til tillægspension som bortfaldet; der kan dog ydes tillægspension, såfremt pågældende senere begærer denne.

§ 29. Ydelser i henhold til denne lov medtages ikke ved beregningen af de indtægter, der lægges til grund ved fastsættelsen af grundbeløbet for folkepension.

§ 30. Denne lov gælder ikke for Færøerne og Grønland, jfr. dog stk. 2 og 3.

Stk. 2. Danske lønmodtagere, der ikke

er hjemmehørende på Færøerne, og som er beskæftiget på Færøerne for den danske stat eller for virksomheder og institutioner, der har sæde eller styrelse i den øvrige del af riget, er omfattet af loven, for så vidt de i øvrigt opfylder betingelserne for medlemsskab.

Stk. 3. Lønmodtagere, der ikke er hjemmehørende i Grønland, og som beskæftiges i Grønland for den danske stat eller for danske virksomheder og institutioner, er omfattet af loven, for så vidt de i øvrigt opfylder dennes betingelser for medlemsskab af Arbejdsmarkedets Tillægspension. Tilsvarende regler gælder for danske lønmodtagere, der ikke er hjemmehørende i Grønland, og som beskæftiges for udenlandske virksomheder og institutioner i Grønland.

Kapitel XI.

Ikrafttræden.

§ 31. Der tilbageholdes i løn og svares arbejdsgiverbidrag af løn, der indtjenes fra 1. marts 1964, jfr. §§ 11, 12 og 26.

§ 32. Udbetaling af tillægspension be- gynder 1. marts 1965.

§ 33. Repræsentantskabet fastsætter på sit første møde regler for afgangsortenen for arbejdsgiver- og lønmodtagerrepræsen- tanter.

§ 34. Forsikringsplan for Arbejdsmar- kedets Tillægspension, jfr. § 13, skal første gang forelægges forsikringsrådet senest den 1. januar 1965.

§ 35. Denne lov træder i kraft straks.

Bemærkninger til lovforslaget.

Lovforslaget tilsigter etablering af en tillægs- pensionsordning gennem oprettelsen af Arbejds- markedets Tillægspension med det formål at ud- betale lønmodtagere m. fl. tillægspension i over- ensstemmelse med de nærmere i loven fastsatte regler.

Tanken om indførelse af tillægspension har i de senere år vundet frem i en række lande og har i nogle af disse, således i Finland, Norge, Sverige og Eng- land allerede ført til oprettelsen af tillægspensions- ordninger.

Her i landet blev problemet om indførelse af en tillægspensionsordning i form af en forsikrings- mæssig overbygning på alders- og invaliderentelov- givningen allerede behandlet af folkeforsikrings- kommissionen af 1948, der imidlertid ikke mente at kunne anbefale indførelse af en sådan ordning være sig på obligatorisk eller frivilligt grundlag.

Spørgsmålets behandling førte imidlertid til ved- tagelsen i 1956 af lovgivning om pristalsreguleret aldersomsparing, hvorved det blev muligt på frivillig basis gennem forsikringsselskab, bank eller sparekasse at sikre et vist beløb i alderdommen, idet beløbet er sikret værdibestandighed dels gen- nem præmierregulering, dels gennem tilsagn om et særligt indekstillelæg fra staten.

Tillægspensionsstanken blev siden inddraget i overenskomstforhandlingerne i foråret 1961 med henblik på at indføre en tillægspensionsordning som led i arbejdsmarkedets kollektive aftaler. På grund

af spørgsmålets omfattende og komplicerede karak- ter kunne overvejelserne herom imidlertid ikke afsluttes på daværende tidspunkt, men et udvalg, der i medfør af mæglingforslagene nedsattes af Landsorganisationen i Danmark og Dansk Arbejds- giverforening, fik til opgave at undersøge mulig- hederne for at indføre en sådan ordning.

Dette udvalg — senere benævnet efterlønsudval- get — afgav i sommeren 1962 sin redegørelse, der indeholdt en teknisk gennemgang af de problemer, der knytter sig til indførelsen af en tillægspensions- ordning.

Under overenskomstforhandlingerne i vinteren 1962-63 viste det sig ikke muligt at tilvejebringe aftale om indførelse af en tillægspensionsordning som led i de kollektive overenskomsters fornyelse. I erkendelse af problemets betydning og ud fra ønsket om, at den personkreds, der skulle omfattes af en sådan ordning, blev videre, end det ville være til- fældet efter aftale mellem de to nævnte hoved- organisationer, blev problemet inddraget i den af regeringen foreslåede og af folketinget vedtagne samlede plan til løsning af landets økonomiske problemer ved bestemmelsen i § 5 i lov nr. 69 af 13. marts 1963 om forlængelse af kollektive over- enskomster.

Ifølge § 5, *stk. 1*, påhviler det arbejds- og social- ministeren i folketingsåret 1963-64 for folketinget at fremsætte lovforslag om gennemførelse af en tillægspensionsordning, der baseres på indbetalinger

fra arbejdsgivere og lønmodtagere med virkning fra 1. marts 1964. Til forberedelse af dette lovforslag blev der i medfør af § 5, stk. 2, nedsat et sagkyndigt udvalg, der skulle afgive indstilling senest 1. december 1963.

Tillægspensionsudvalget af 1963 blev nedsat den 18. april 1963 og har ved udgangen af november 1963 afgivet betænkning, hvortil der henvises.

Nærværende lovforslag er — bortset fra enkelte redaktionelle ændringer af rent lovteknisk karakter — identisk med et af udvalget i denne betænkning udarbejdet lovforslag, der er tiltrådt af udvalgets flertal, idet regeringen kan tiltræde principperne og hovedlinjerne i lovforslaget.

Med hensyn til lovforslagets almindelige principper skal følgende fremhæves:

Personkreds.

Ved udarbejdelsen af lovforslaget har tillægspensionsudvalget ud fra overenskomstlovens § 5, bemærkningerne til lovforslaget herom og kommissoriet set det som sit hovedformål at finde frem til en tillægspensionsordning, der omfatter et bredt udsnit af lønmodtagere.

Udvalgets flertal (alle medlemmer undtagen et medlem) foreslår, at samtlige arbejdere og funktionærer i alderen 18-66 år skal være omfattet af den foreslåede tillægspensionsordning, jfr. lovforslagets § 2. Herefter vil i alt ca. 1.100.000 lønmodtagere være omfattet af ordningen ved dennes ikrafttræden.

Udvalgets flertal foreslår, at den tredje store lønmodtagergruppe, tjenestemændene og dermed i pensionsmæssig henseende ligestillede lønmodtagere, ikke medtages i ordningen, idet dette spørgsmål efter udvalgets opfattelse må finde sin afgørelse i forbindelse med de allerede iværksatte overvejelser af de problemer, som gennemførelsen af en almindelig folkepension vil rejse for statstjenestemændenes vedkommende, og i øvrigt ved forhandlinger mellem finansministeren og de forhandlingsberettigede tjenestemandorganisationer.

Udvalget har videre overvejet, hvorvidt de selvstændige erhvervsdrivende burde medtages under ordningen og har herved lagt afgørende vægt på, om denne store persongruppe ville kunne indpasses i en ordning, der bygger på deltagelse af brede lønmodtagergrupper. Udvalgets flertal (alle medlemmer undtagen et medlem) har imidlertid ment, at de selvstændige erhvervsdrivendes deltagelse i ordningen på samme måde som arbejderes og funktionærers medlemsskab måtte bygge på obligatorisk medlemsskab, uanset at de pågældende ifølge sagens natur ikke vil kunne opnå lønmodtagernes fordel ved et arbejdsgiverbidrag, men

selv må betale hele bidraget. Uden obligatorisk medlemsskab måtte der nemlig på grund af de særligt gunstige regler for ældre lønmodtagere forudses en så stærk tilgang af medlemmer i de højere aldersklasser, at ordningen derved ville komme økonomisk ud af balance. Det skal i øvrigt oplyses, at det af beregninger, udvalget har ladet foretage, fremgår, at selvstændige erhvervsdrivendes tilslutning til den foreslåede tillægspensionsordning — selv ved obligatorisk medlemsskab — alt andet lige vil medføre en reduktion af pensionsbeløbene for samtlige omfattede med ca. 10 pct., hvilket skyldes den forskellige aldersfordeling mellem selvstændige erhvervsdrivende og lønmodtagere. Det bemærkes endelig, at en ordning — som i Norge — med frivillig adgang for selvstændige erhvervsdrivende, dog uden mulighed for at nyde godt af de ovenfor nævnte begunstigelser, efter udvalgets opfattelse kun vil være af begrænset værdi for de pågældende, da mange af dem kunne opnå samme eller bedre dækning gennem tegning af en almindelig livrente eller eventuelt indekskontrakter; en sådan frivillig ordning ville i øvrigt medføre betydelige administrative vanskeligheder. Udvalgsflertallet har under hensyn hertil samt til ordlyden af overenskomstlovens § 5 og kommissoriet ikke ment at kunne medtage de selvstændige erhvervsdrivende i forslaget om en tillægspensionsordning.

Det foreslås dog, at der gives lønmodtagere, som overgår til at være selvstændige erhvervsdrivende, adgang til at forblive i ordningen, når de har været medlemmer i sammenlagt mindst 3 år.

Lovforslaget indebærer i øvrigt adgang til at fastsætte regler for, i hvilket omfang forskellige særlige grupper af lønmodtagere skal være omfattet af ordningen; foruden tjenestemænd og dermed ligestillede er i øvrigt også lærlinge samt personer med ganske kortvarige beskæftigelser undtaget; der henvises herom til bemærkningerne til § 3.

Udvalgets flertal (alle medlemmer undtagen to medlemmer) har foreslået, at ordningens bestyrelse kan undtage fra ordningen grupper af lønmodtagere, som er tilsluttet en ved lovens ikrafttræden bestående pensionsordning, der skønnes som helhed at være af mindst samme værdi som tillægspensionsordningen, jfr. lovforslagets § 4, stk. 2, b).

Bidrag.

Tillægspensionsudvalget har taget som udgangspunkt, at en tillægspensionsordning knyttet til arbejdsmarkedet finansielt skal hvile i sig selv uden tilskud fra det offentlige, idet midlerne tilvejebringes ved bidrag fra arbejdsmarkedets to parter,

jfr. herved ordlyden af overenskomstlovens § 5, stk. 1.

Der foreligger to principielt forskellige muligheder for fastsættelse af bidrag, nemlig på den ene side et til et bestemt beløb fastsat bidrag pr. beskæftigelsesenhed, hvortil svarer ensartede tillægspensioner til personer, der har haft samme tidsmæssige tilknytning til ordningen, og på den anden side et bidrag fastsat i forhold til lønindtægten, hvortil naturligt vil svare graduerede tillægspensioner. Der har i tillægspensionsudvalget været enighed om, at et forslag til indførelse af en dansk tillægspensionsordning i lighed med den eksisterende norske ordning må bygge på ensartede bidrag fastsat i relation alene til beskæftigelsesperioden. Bidraget foreslås fastsat til 5,40 kr. pr. uge, hvoraf arbejdsgiveren udreder $\frac{2}{3}$ eller 3,60 kr. og lønmodtageren $\frac{1}{3}$ eller 1,80 kr., jfr. lovforslagets § 11.

Finansieringssystem.

Efter fastlæggelsen af den økonomiske ramme ved den foreslåede bidragsfastsættelse har der foreligget mulighed for at vælge mellem flere finansieringssystemer ved ordningens opbygning: et rent præmiereservesystem, et rent fordelingssystem eller en kombination af disse to systemer. I kapitel VI i tillægspensionsudvalgets betænkning er der gjort nærmere rede for de principper, der ligger til grund for disse systemer, og konsekvenserne af at vælge det ene eller det andet af dem. Tillægspensionsudvalgets overvejelser er resulteret i enighed om, at tillægspensionsordningen, ligesom i Norge og Sverige, bør baseres på en kombination af præmiereserve- og fordelingssystemet. Det har herved af udvalget været tillagt afgørende vægt, at der vælges et sådant finansieringssystem, at der dels bliver mulighed for inden for en nærmere fremtid at yde antagelige tillægspensioner til forsikrede, der ved ordningens oprettelse er oppe i årene, dels sikres en vis fondsdannelse, der gennem renteaftast kan muliggøre større pensioner og samtidig i ordningens opbygningsperiode vil medføre en større total opsparing i samfundet end et rent fordelingssystem.

Tillægspensionens art, størrelse m. v.

Tillægspensionsudvalget har været enigt om, at det med den lagte økonomiske ramme vil være naturligt alene at yde alderspension, der foreslås ydet fra det fyldte 67. år for både mænd og kvinder; det foreslås, at fuld tillægspension skal udgøre 2.400 kr. årlig, jfr. forslaget § 5.

For at muliggøre, at der kan ydes en antagelig

tillægspension til lønmodtagere, der ved deres indtræden i ordningen i dennes første år allerede er op i årene, foreslås særlige, gunstige regler for pensionsberegningen for sådanne ældre lønmodtagere. For det første kræves der her kun 27 års medlemsanciennitet for at opnå fuld tillægspension — medens ordningen i øvrigt på langt sigt kræver 40 år; og for det andet aftrappes pensionen for lønmodtagere, der på grund af deres alder ikke kan opnå 27 års anciennitet, på en sådan måde, at der selv ved en så ringe anciennitet som et år vil kunne opnås en pension på 600 kr., jfr. forslaget § 6.

For alle andre lønmodtagere foreslås, at fuld tillægspension skal være betinget af, at der ved det fyldte 67. år er opnået 40 års anciennitet, jfr. forslaget § 7.

Den sociale solidaritet mellem ordningens medlemmer, som disse bestemmelser er udtryk for, kommer også frem i forslaget hovedregel om anciennitet, hvorefter et års anciennitet opnås allerede ved bidragsbetaling for 44 uger eller 11 måneder, således at kortere sygdoms- eller arbejdsløshedsperioder i det enkelte år ikke vil medføre nedsat tillægspension; for medlemmer, der er fyldt 60 år, og som erfaringsmæssigt har større risiko for sygdom og arbejdsløshed, opnås et års anciennitet endda ved bidragsbetaling for kun 36 uger eller 9 måneder. Virkningen af disse bestemmelser forstærkes ved bestemmelsen om, at overskydende anciennitet oparbejdet i det enkelte år om fornødent kan overføres til andre år, jfr. forslaget § 8. Alt i alt betyder disse regler, at en person, der indtræder i ordningen ved det fyldte 18. år, kan opnå fuld tillægspension ved det 67. år, selv om der ikke er betalt bidrag for pågældende i 12-13 år, når han eller hun i øvrigt har haft fuld beskæftigelse.

Fondsmidler.

Forslaget om at lægge et kombineret præmiereserve- og fordelingssystem til grund ved tillægspensionsordningens finansielle udformning indebærer den gradvise opbygning af en fond. Denne vil 5 år efter ordningens oprettelse andrage ca. 1,5 milliard kr., efter 10 år ca. 3,2 milliard kr. og efter 20 år ca. 7,2 milliard kr.

Fondsopbygningen betyder, at der i ordningens første år skal foretages en årlig placering af midler, som svarer til ca. 10 pct. af den årlige stigning i den samlede obligationsmasse gennem de senere år.

Fondsmidlerne foreslås anbragt i obligationer, aktier m. v., samt i fast ejendom, ligesom der på nærmere vilkår kan ydes lån til arbejdsgivere, der har betalt bidrag, jfr. forslaget § 21, stk. 2-4.

Regulering af tillægspensionen.

Der er ikke i forslaget indeholdt nogen automatisk reguleringsbestemmelse, men der er lagt vægt på, at der ved fondsmidlernes placering skal tilstræbes ikke blot en betryggende sikkerhed og den højest mulige forrentning, men også en opretholdelse af midlernes realværdi, jfr. forslaget § 21, stk. 1. Ordningens ledelse skal med passende mellemrum optage til overvejelse spørgsmålet om en ajourføring af pensioner og eventuelt af bidrag, jfr. forslaget § 14, stk. 2 og 3, samt bemærkningerne hertil.

Ledelse og administration m. v.

I konsekvens af, at tillægspensionsordningen forudsættes at skulle hvile i sig selv uden tilskud fra det offentlige, er tillægspensionsudvalget gået ind for, at Arbejdsmarkedets Tillægspension oprettes som en selvstændig, selvejende institution under ledelse af den kreds, der tilvejebringer ordningens midler, d. v. s. de grupper af lønmodtagere og arbejdsgivere, der vil blive berørt af ordningen.

Løsningen af de talrige administrative spørgsmål, der opstår i forbindelse med ordningens administration, må i første række være den kommende administrations opgave. På visse grundlæggende punkter har udvalget dog ment, at reglerne bør fastlægges i lovforslaget, således vedrørende udbetaling af tillægspension, jfr. § 9, vedrørende indbetaling af bidrag, jfr. § 12, og vedrørende arbejdsgivernes indberetningspligt, jfr. § 25.

Da Arbejdsmarkedets Tillægspension ikke kan sidestilles med en almindelig pensionskasse, foreslås det (jfr. lovforslagets § 22, stk. 7), at loven om tilsyn med pensionskasser ikke gælder for Arbejdsmarkedets Tillægspension; det er imidlertid fundet hensigtsmæssigt, at forsikringsrådet fører tilsyn med ordningen, for så vidt angår dennes forsikrings-tekniske beregningsgrundlag, jfr. lovforslagets § 22.

Tillægspensionsudvalget har peget på, at de af Arbejdsmarkedets Tillægspension truffne afgørelser om medlemsskab, bidrag og pensionsret bør kunne indbringes for et af ordningen uafhængigt organ. Det foreslås derfor, jfr. lovforslagets § 23, at der oprettes et særligt ankenævn, om hvis sammensætning der henvises til nævnte bestemmelse.

Det foreslås, jfr. § 5 i lov om forlængelse af kollektive overenskomster, at tillægspensionsordningen træder i kraft den 1. marts 1964, og at tillægspension udbetales fra 1. marts 1965.

Til § 1.

I overenskomstlovens § 5 er det forudsat, at indbetalinger fra arbejdsgivere og lønmodtagere skal ske med virkning fra 1. marts 1964.

Formuleringen af § 1, der kort angiver lovens formål, udelukker ikke, at loven træder i kraft før den 1. marts 1964, således at ledelsen kan konstituere sig inden denne dato, og således at vejledende regler m. v. kan udsendes inden den 1. marts 1964.

Til § 2.

§ 2 indeholder hovedreglen om, hvilke personer der er medlemmer af Arbejdsmarkedets Tillægspension. Bestemmelsen må ses i sammenhæng med § 3, hvorefter arbejdsministeren kan fastsætte regler om, hvorvidt visse grupper skal omfattes af loven, samt med § 4, der omhandler de grupper, der undtages eller af ordningens bestyrelse kan undtages fra ordningen. Af § 2 sammenholdt med § 4 fremgår, at ikke alle lønmodtagere er omfattet af ordningen, idet f. eks. § 4, stk. 1, b), undtager stats-tjenestemænd og andre lønmodtagere, hvis pensionsret i det væsentlige følger tilsvarende pensionsregler.

Når bestemmelsen i § 2, stk. 1, fastslår, at lønmodtagere i alderen 18-66 år er medlemmer af Arbejdsmarkedets Tillægspension, forstås herved lønmodtagere, der er fyldt 18 år, men ikke er fyldt 67 år. Når grænsen nedefter foreslås sat til 18 år, skyldes det, at denne grænse i et overvejende antal tilfælde vil falde sammen med opnåelsen af voksen løn; grænsen opefter er — ligesom den nedre grænse — ens for mænd og kvinder og svarer til aldersgrænsen for opnåelse af folkepensionens mindstebeløb. Det bemærkes i denne forbindelse, at bidragsbetalingen ophører, og tillægspensionen ydes fra det fyldte 67. år, jfr. § 11, stk. 6, og §§ 5 og 9.

§ 2, stk. 1, omfatter i øvrigt følgende person-grupper:

a) Lønmodtagere i alderen 18-66 år, der er beskæftiget her i riget, uanset om de er danske statsborgere eller ikke, og uanset om de har bopæl i Danmark. Det er ligeledes efter denne bestemmelse uden betydning, om de er beskæftiget ved udenlandske virksomheder her i riget, men for disse personer kan der i medfør af § 3, stk. 1, a) og b), i visse nærmere angivne tilfælde fastsættes særlige regler.

b) Danske lønmodtagere, der er beskæftiget i udlandet for den danske stat eller danske virksomheder og institutioner, idet man har anset det for rigtigst, at disse personer, der i øvrigt i reglen allerede vil være medlemmer af ordningen, forinden de får ansættelse i udlandet, uden videre omfattes af ordningen. Da det kan tænkes, at de pågældende under opholdet i udlandet bliver omfattet af en der gældende tillægspensionsordning, er der i § 3, stk. 1, d), givet adgang til at fastsætte særlige regler om, hvorvidt de i denne situation skal være omfattet af ordningen.

F. t. l. om Arbejdsmarkedets Tillægspension.

c) Danske lønmodtagere, der er beskæftiget på danske skibe. Bestemmelsen må ses i sammenhæng med bestemmelsen i § 3, stk. 1, c), hvorefter der kan fastsættes nærmere regler om udenlandske lønmodtagere, der er beskæftiget på danske skibe.

Stk. 2 giver adgang for personer, der som lønmodtagere har været medlemmer af tillægspensionsordningen sammenlagt i mindst 3 år, til efter eget ønske at bevare dette medlemsskab, selv om de overgår til selvstændig erhvervsvirksomhed. Der kræves altså i alt mindst 3 års medlemsskab, og at der inden for dette tidsrum er opnået en anciennitet, svarende til 3 år, jfr. § 8. Træder pågældende ud af ordningen, kan han senere kun genindtræde som lønmodtager.

De nærmere regler for bevarelse af medlemsskab i medfør af denne bestemmelse fastsættes af bestyrelsen for Arbejdsmarkedets Tillægspension. I disse regler, der ikke bliver aktuelle før tidligst 3 år efter ordningens ikrafttræden, bør bestyrelsen tage stilling til den række af problemer, der opstår i forbindelse med disse medlemmers forbliven i ordningen, f. eks. anciennitetserhvervelse, jfr. § 8, reglerne om bidrag, jfr. § 11, adgang til senere at udtræde af ordningen og følgerne heraf, opkrævning af restancer m. m.

Bestemmelsen i stk. 3 tager sigte på lønmodtagere, der vel har en normal arbejdstid, men hvor beskæftigelsen efter sin karakter er begrænset til kortvarige opgaver hos den enkelte arbejdsgiver. Den vigtigste gruppe er havnearbejdere, men tilsvarende forhold kendes også inden for andre områder. Disse grupper er principielt omfattet af ordningen, men på grund af deres særlige ansættelsesforhold ville de ofte risikere at blive ramt af undtagelsesbestemmelsen i § 4, stk. 1, d) eller e), medmindre der fastsættes særlige regler, der sikrer, at de omfattes af ordningen. Det foreslås derfor, at arbejdsministeren efter forhandling med de interesserede arbejdsgiver- og lønmodtagerorganisationer fastsætter sådanne regler, jfr. § 11, stk. 3, og bemærkningerne dertil.

Til § 3.

Som nævnt i bemærkningerne til § 2 omfatter § 3 nogle persongrupper, hvoraf de fleste i overensstemmelse med hovedreglen egentlig skulle være omfattet af loven, men hvor der på grund af særlige forhold kan være tvivl om, hvorvidt de pågældende bør være omfattet af loven. Det foreslås derfor, at arbejdsministeren efter samråd med bestyrelsen for Arbejdsmarkedets Tillægspension kan fastsætte regler for, hvorvidt disse grupper skal omfattes af loven.

38 Fremsatte lovforslag (undt. finans- og tillægsbev.lovforslag).

Angående de pågældende persongrupper bemærkes følgende:

ad a) Adskilligt taler for ikke at lade disse personer omfatte af ordningen, såfremt det på forhånd kan angives, at beskæftigelsen her i landet kun vil blive kortvarig. Det er imidlertid et åbent spørgsmål, hvor denne grænse skal trækkes.

ad b) Det kan forekomme urimeligt, om disse personer skal betale til to pensionsordninger, såfremt de pågældende i hjemlandet er dækket af en tilsvarende pensionsordning. Der åbnes derfor adgang til at undtage dem fra den danske ordning.

ad c) Hvad angår de udenlandske lønmodtagere i danske diplomatiske repræsentationer foreslås det at åbne adgang til at fastsætte særlige regler, hvorefter de kan undtages, hvis deres medlemsskab måtte forekomme urimeligt. Hvad angår den anden gruppe — udenlandske sømænd på danske skibe — har man ligeledes anset det for rigtigst at give adgang til at fastsætte særlige regler.

ad d) Efter denne bestemmelse kan der fastsættes særlige regler for danske lønmodtagere, som er beskæftiget i udlandet af danske virksomheder, og som omfattes af en dér gældende pensionsordning. Det kan herved undgås, at disse personer skal være medlemmer af to tillægspensionsordninger.

Ud over den i stk. 1 foreslåede bemyndigelse til at fastsætte særlige regler foreslås det endvidere i stk. 2, at arbejdsministeren kan fravige lovens bestemmelser om medlemsskab og om bidrag, for så vidt angår statsborgere i andre stater eller dele af disse og danske statsborgere, der opholder sig i andre stater eller dele af disse, såfremt der med de pågældende stater opnås gensidig overenskomst angående disse personers adgang til tillægspension, idet en sådan bemyndigelse vil være af betydning for også i andre tilfælde at undgå medlemsskab af flere ordninger, eller såfremt der måtte vise sig mulighed for at etablere et samarbejde mellem den danske tillægspensionsordning og andre landes tillægspensionsordninger.

Til § 4.

§ 4 indeholder i stk. 1 de lovbestemte undtagelser fra medlemsskab i Arbejdsmarkedets Tillægspension; i stk. 2 omhandles de undtagelser, der forudsætter, at en ansøgning herom imødekommes af bestyrelsen for Arbejdsmarkedets Tillægspension.

Til disse undtagelsesbestemmelser bemærkes følgende:

ad stk. 1, a). Bestemmelsen må ses i sammenhæng med bestemmelsen i § 32, hvorefter udbetaling af tillægspension begynder 1. marts 1965. De nævnte lønmodtagere vil være fyldt 67 år, forinden udbetaling af tillægspension begynder.

ad *stk. 1, b*). Denne bestemmelse omfatter foruden de egentlige statstjenestemænd også andre grupper, såsom folkekirkens tjenestemænd, folkeskolens lærere og kommunale tjenestemænd. Endvidere vil bestemmelsen omfatte f. eks. faste arbejdere og håndværkere ved statsbanerne, der i henhold til § 118 i lov nr. 5 af 7. juni 1958 om normering og klassificering af statstjenestemandstillinger er undergivet de for statens tjenestemænd gældende pensionsbestemmelser samt de af lov nr. 154 af 7. juni 1958 om lønninger og pensioner m. v. til statens tjenestemænd omfattede civile funktionærer, håndværkere og arbejdere samt de i lovens § 56, stk. 6, omhandlede militære tjenestemænd, der alle ligeledes har en pensionsordning, der stort set svarer til statstjenestemandenes. Endelig vil bestemmelsen omfatte de i statsunderstøttede virksomheder ansatte personer med pensionsret som tjenestemænd samt de i koncessionerede virksomheder ansatte, hvis pension ydes efter tilsvarende regler som for statens tjenestemænd. Bestemmelsen gælder også for elever, medhjælpere eller aspiranter til stillinger, hvor de ved afgang fra tjenesten har adgang til pension som ovenfor anført.

Undtagelsesbestemmelsen omfatter ikke tjenestemænd, der er ansat uden ret til pension, ligesom bestemmelsen ikke gør indgreb i den ret til tillægspension, en tjenestemand måtte have opnået ved forudgående beskæftigelse.

Med hensyn til bibeskæftigelse gælder bestemmelsen kun for så vidt angår de pågældendes indtægter fra det offentlige, respektive fra den arbejdsgiver, hos hvem de er i pensionsgivende tjeneste. Bestemmelsen berører derimod ikke eventuel ret til tillægspension, som opnås ved arbejde for andre arbejdsgivere, idet sådanne arbejdsforhold må bedømmes efter hovedreglen i forslaget § 2.

ad *stk. 1, c*). Ved lærlinge på kontrakt forstås læreforhold, for hvilke der i henhold til § 1 i lov nr. 261 af 2. oktober 1956 om lærlingeforhold skal oprettes skriftlig lærekontrakt, hvorimod bestemmelsen ikke omfatter de læreforhold, der indgås med personer over 18 år, og som ikke er en fortsættelse af et inden den ansattes fyldte 18. år indgået læreforhold, jfr. lærlingelovens § 30. Bestemmelsen er indført under hensyn til, at lærlinge på lærekontrakt udgør en bestemt afgrænset gruppe, der bør behandles ensartet, uanset om lærlingen er over eller under 18 år, og hele gruppen er derfor foreslået undtaget på grund af deres forholdsvis ringe evne til at påtage sig økonomiske byrder i læretiden.

Om unge under uddannelse, der økonomisk er ligestillet med lærlinge, henvises der til bemærkningerne nedenfor ad *stk. 2, a*).

ad *stk. 1, d*) og *e*). Efter hovedreglen vil samtlige personer inden for grupperne arbejdere og funktionærer, blive omfattet af tillægspensionsordningen uanset formen for beskæftigelse. Er der imidlertid tale om beskæftigelse af ganske kort tids varighed inden for den enkelte uge eller måned, vil den pågældende have så ringe tilknytning til arbejdsmarkedet, at der ikke ses at være grundlag for at omfatte dem af ordningen, medmindre de som løsarbejdere er ind under denne, jfr. § 2, stk. 3. Der tænkes her f. eks. på husmødre med helt kortvarig beskæftigelse uden for hjemmet.

Ved lønmodtagere, hvis arbejdstid ikke kendes, forstås personer, hvis arbejdstid ikke på forhånd er fastlagt, i reglen fordi dette ikke er muligt på grund af arbejdets eller aflønningens særlige karakter. Gruppen omfatter bl. a. provisionslønnede, som f. eks. handelsrejsende, rejseinspektører, akkvisitører, inkassatorer og lignende samt personer, der udfører deres arbejde i hjemmet som f. eks. hjemmesyersker.

Efter § 4, *stk. 2, a*), kan bestyrelsen for Arbejdsmarkedets Tillægspension efter ansøgning fra medlemsskab undtage grupper af unge lønmodtagere under uddannelse, der økonomisk er ligestillet med lærlinge på lærekontrakt.

Bestyrelsen kan endvidere, jfr. *stk. 2, b*), undtage grupper af lønmodtagere, som er tilsluttet en ved lovens ikrafttræden bestående pensionsordning, der efter bestyrelsens skøn som helhed er af mindst samme værdi som tillægspensionsordningen.

Med hensyn til denne sidstnævnte regel bemærkes, at man har fundet det rigtigst, at adgangen til dispensation kun bør omfatte ordninger, der består ved lovens ikrafttræden, og at en eventuel dispensation ikke skal afskære disse fra normal tilgang af nye medlemmer. Man har lagt vægt på, at det ved tilrettelæggelsen af private pensionsordninger, der oprettes på et senere tidspunkt, vil være muligt at lade de beskæftigedes adgang til tillægspension indgå i overvejelserne. Bestyrelsen bør ikke behandle en ansøgning om dispensation, førend der foreligger en repræsentativ udtalelse fra dem, der i givet fald ville blive omfattet af den pågældende dispensation. Det er ikke afgørende, men må kunne indgå i overvejelserne, om der blandt de pensionssikrede er flertal for eller imod en dispensation.

Ved bedømmelsen af, om der skal gives dispensation, er man i øvrigt gået ud fra, at bestyrelsen lægger følgende retningslinier til grund:

1. Den eksisterende ordning må for lønmodtagerne være mindst lige så god som Arbejdsmarkedets Tillægspension både med hensyn til bidrag og ydelser.

2. Ansøgningen om udtrædelse skal vedrøre samtlige de lønmodtagere, der er omfattet af den eksisterende pensionsordning.

3. Den pågældende ordning skal opfylde de krav, der stilles i lovgivningen til pensionsforsikringer og/eller pensionskasser.

4. Ledelsen af den private ordning må — som et vilkår for, at der gives dispensation — forpligte sig til at justere den private ordning, således at den på ethvert tidspunkt opfylder kravene i henhold til foranstående punkt 1.

5. Modtager en lønmodtager ikke fripolice ved overflytning fra virksomhed med privat pensionsordning til en virksomhed under Arbejdsmarkedets Tillægspension, skal der indbetales bidrag til Arbejdsmarkedets Tillægspension for den omhandlede beskæftigelsesperiode. Virksomheden har pligt til at overføre det nævnte bidrag og må, såfremt pågældendes udtrædelsesgodtgørelse ikke er tilstrækkelig, selv udrede det manglende beløb.

Af § 4, stk. 3, fremgår det, at ansøgninger i medfør af § 4, stk. 2, ikke fritager for at betale bidrag til Arbejdsmarkedets Tillægspension; imødekommes ansøgningen, tilbagebetales de erlagte bidrag. De grupper, der omhandles i § 4, stk. 2, omfattes således automatisk af tillægspensionsordningen ved dennes oprettelse, men kan under de angivne betingelser udmeldes af ordningen.

Det bestemmes endelig i § 4, stk. 4, at ansøgning om undtagelse fra medlemsskab i medfør af § 4, stk. 2, b), tidligst kan indsendes tre måneder efter, at tillægspensionsordningen er trådt i kraft, men at sådan ansøgning på den anden side skal indsendes inden et år efter, at ordningen er trådt i kraft. Man har på den ene side fundet det rimeligt, at ordningen først er trådt i kraft og har virket en kortere tid, førend ansøgninger kan indsendes, og hermed også taget hensyn til den korte frist, der er givet for ordningens oprettelse. På den anden side taler hensynet til den endelige afgrænsning af personkredsen for ikke at sætte en længere frist end et år.

Til § 6.

§ 6 indeholder hovedreglen om den tillægspension, der ydes til lønmodtagere, der indtræder i ordningen inden et år efter dens ikrafttræden, jfr. § 30, hvorefter ordningen træder i kraft den 1. marts 1964, idet der tilbageholdes i løn og svares arbejdsgiverbidrag af løn, der indtjenes fra 1. marts 1964.

Den årlige tillægspension er sat i forhold til den anciennitet, medlemmet har opnået ved det fyldte 67. år; efter skalaen, der er optaget i lovbestemmelsen, opnås fuld tillægspension (2.400 kr. årlig) ved

27 års anciennitet eller mere; ved et års anciennitet udgør den årlige tillægspension 600 kr.

Om anciennitetsberegningen henvises der i øvrigt til § 8 og bemærkningerne dertil.

Om de almindelige synspunkter, der ligger til grund for bestemmelsens udformning og indhold, henvises der til de almindelige bemærkninger til lovforslaget.

Stk. 2 fastsætter reglerne for ydelse af tillægspension til lønmodtagere, der er indtrådt i ordningens første år, men som ikke ved det fyldte 67. år har opnået den til deres indtrædelsesalder svarende anciennitet. Disse lønmodtagere opnår ret til en forholdsmæssig andel af den tillægspension, de ville have haft ret til, hvis de havde opnået denne anciennitet.

Til belysning af, hvorledes beregningen af den forholdsmæssige andel af tillægspensionen sker i disse tilfælde, opstilles følgende taleksempler:

Hvis en lønmodtager ved sin indtræden i ordningen ville kunne opnå 10 års anciennitet ved det fyldte 67. år, men kun opnår $\frac{4^3}{4}$ års anciennitet, udgør den årlige tillægspension $\frac{4^3/4}{10} = 47,5$ pct. af 960 kr., d. v. s. 456 kr.

Hvis en lønmodtager tilsvarende kunne opnå 30 års anciennitet, men kun opnår 15 års anciennitet, udgør tillægspensionen $\frac{15}{30}$ af 2.400 kr., d. v. s. 1.200 kr.

Hvis en lønmodtager endelig kunne opnå 41 års anciennitet, men kun opnår 30 års anciennitet, udgør tillægspensionen $\frac{30}{40}$ af 2.400 kr., d. v. s. 1.800 kr.

I intet tilfælde kræves således mere end 40 års anciennitet, og forholdsmæssig andel sættes i relation til de 40 år, hvor indtrædelsesalderen kunne give større anciennitet.

I stk. 2 bestemmes det endvidere, at såfremt tillægspensionen efter den således foretagne beregning udgør mindre end halvdelen af mindste sats efter stk. 1, d. v. s. er mindre end 300 kr., bortfalder den.

Hvis en lønmodtager, der den 1. marts 1964 fylder 65 år, ved det fyldte 67. år (den 1. marts 1966) kun har opnået ét års anciennitet, f. eks. ved at der er indbetalt bidrag for ham i 36 uger, vil han være berettiget til en årlig pension på 312 kr. (nemlig det halve af 624 kr.); har han derimod kun opnået f. eks. 30 ugers anciennitet, vil han ikke være berettiget til tillægspension.

Til § 7.

Denne bestemmelse omhandler størrelsen af den pension, der vil kunne ydes lønmodtagere, der først indtræder i ordningen et år efter dens ikrafttræden eller senere. Såfremt de ved det fyldte 67. år har

opnået 40 års anciennitet, opnår de ret til fuld pension, d. v. s. 2.400 kr. årligt.

I *stk. 2* bestemmes, hvor stor pension der kan ydes disse lønmodtagere, såfremt de ved det fyldte 67. år har mindre end 40 års anciennitet. Tillægspensionen beregnes forholdsmæssigt og udgør så mange fyrretyvendedele af 2.400 kr., som pågældende har oparbejdet anciennitetsår.

Hvis eksempelvis en lønmodtager efter sin indtrædelsesalder kan opnå 10 års anciennitet, og opnår denne anciennitet, vil hans tillægspension udgøre $\frac{10}{40}$ af fuld tillægspension, d. v. s. 600 kr.; opnår han derimod kun 8 års anciennitet, udgør tillægspensionen kun $\frac{8}{40}$ af fuld tillægspension, d. v. s. 480 kr.

Endelig er det i *stk. 3* bestemt, at en af § 7 omfattet lønmodtager, som ved det fyldte 67. år har mindre end 5 års anciennitet, ikke har ret til tillægspension. Denne bestemmelse, der svarer til bestemmelsen i § 6, *stk. 2*, sidste punktum, medfører, at den mindste pension, der kan udbetales efter de to bestemmelser, bliver af samme størrelse, nemlig 300 kr.

Til § 8.

§ 8 fastsætter de nærmere regler for, hvorledes medlemmerne opnår pensionsanciennitet. Medlemmer, der ikke er fyldt 60 år, opnår et års anciennitet ved indbetaling af bidrag for 44 uger eller 11 måneder regnet fra det tidspunkt, medlemmet indtræder i ordningen.

For medlemmer, der er fyldt 60 år, og som erfaringsmæssigt i højere grad er udsat for arbejdsløshed og sygdom, kræves der kun indbetaling af bidrag for 36 uger (72 halve uger) eller 9 måneder (18 halve måneder) til at opnå et års anciennitet.

En lønmodtager bevarer den opnåede anciennitet, uanset om der i kortere eller længere perioder ikke betales bidrag for ham, og senere optjent anciennitet bliver tillagt den tidligere opnåede anciennitet.

I *stk. 2* bestemmes, at såfremt et medlems bidragsindbetalinger i det enkelte år overstiger de i *stk. 1* nævnte, skal disse yderligere indbetalinger godskrives medlemmet i andre bidragsår i det omfang, dette måtte være nødvendigt for at opnå fuld anciennitet. Disse yderligere bidragsindbetalinger kan således anvendes til at supplere bidragsindbetalingerne for så vidt angår år, hvori der er indbetalt for lidt til at opnå ét års anciennitet, ikke alene når dette år ligger forud for bidragsindbetalingen, men også for så vidt angår efterfølgende år, hvori der måtte mangle bidragsindbetalinger til opnåelse af et års anciennitet. *Stk. 2* vil også kunne anvendes til tilvejebringelse af anciennitet for så vidt angår tidsrum, hvori pågældende, fordi han ikke har

haft indtægt som lønmodtager, måtte være uden for ordningen. Det er dog en forudsætning for den sidstnævnte mulighed, at lønmodtageren inden dette tidsrum er optaget som medlem af Arbejdsmarkedets Tillægspension.

Eksempelvis vil en kvindelig lønmodtager, der indtræder i ordningen som 18 årig, kunne stå uden for ordningen i 12-13 år og dog få fuld tillægspension, hvis hun i de øvrige 36-37 år har fuld beskæftigelse.

Det fastsættes imidlertid i *stk. 3*, at et medlem sammenlagt ikke kan opnå større anciennitet end svarende til medlemmets alder ved indtræden, idet det ikke findes rimeligt, at der skulle kunne opnås anciennitet for så vidt angår den tid, der ligger forud herfor.

Da der ifølge § 11 betales bidrag også for halve uger eller halve måneder, foreslås det i *stk. 4*, at sådanne uger og måneder medregnes, men kun som halve uger eller måneder.

Til § 9.

I *stk. 1* fastslås det først, at tillægspensionen ydes efter begæring fra det fyldte 67. år, og at pensionen udbetales månedsvis forud.

Der har i tillægspensionsudvalget været enighed om, at tillægspension i lighed med, hvad der er tilfældet ved tillægspensionen i Norge og Sverige og ved de sociale pensioner i Danmark, bør ydes efter en af den berettigede derom fremsat begæring. Skemaer til brug ved begæringen bør forefindes på kommunekontorer, hvor de fleste samtidig begærer folkepension og kan få den fornødne vejledning, men det forekommer hensigtsmæssigt, om skemaer også kan udleveres i sygekasser, arbejdsløsheds-kasser, banker og sparekasser m. v.

Forslaget om, at tillægspension ydes fra det 67. år, må ses på baggrund af, at denne alder er den grænse, der gælder for at opnå den almindelige folkepension uanset indtægt (folkepensionens mindstebeløb).

Det foreslås endvidere, at tillægspensionen betales månedsvis forud, således som det er tilfældet med de sociale pensioner. Der peges herved på, at hensynet til en jævn administration kan tale for at udbetale pensionen på den berettigedes fødselsdag og de tilsvarende månedlige dage, og ikke at koncentrere udbetalingerne omkring f. eks. den første i hver måned, således som det f. eks. er tilfældet med hensyn til de sociale pensioner.

Der kræves ikke bopæl i Danmark for at få udbetalt tillægspension.

Endelig foreslås det af praktiske grunde, at den årspension, på grundlag af hvilken den månedlige pension udbetales, afrundes til nærmeste med 12

delelige kronebeløb, således at det månedlige beløb skal kunne udbetales med hele kronebeløb. Reglen vil få praktisk betydning ved forholdsvis nedsættelse af skalabeløbene, og eventuelt ved regulering af pensionsbeløbene i medfør af § 14, stk. 2.

I *stk. 2* foreslås det, at tillægspension højst udbetales for 6 måneder, regnet bagud fra begæringens indgivelse. Der kan her peges på, at når ordningen er baseret på, at der kan udbetales tillægspension til de forsikrede fra det 67. år, bør ordningen administreres liberalt over for de medlemmer, der af en eller anden grund først indgiver begæring nogen tid efter det 67. år. Når der alligevel foreslås en 6 måneders grænse, må dette ses i sammenhæng med bestemmelsen i forslaget § 10, hvorefter der ydes forhøjet pension i tilfælde, hvor tillægspension begæres udbetalt fra et tidspunkt, der ligger 6 måneder eller mere efter det fyldte 67. år.

Til § 10.

Bestemmelsen indeholder forslag om at forhøje tillægspensionen i tilfælde, hvor den begæres udtalt fra et tidspunkt, der ligger 6 måneder eller mere efter det fyldte 67. år.

Forhøjelsen foreslås at skulle andrage 5 pct. for hvert halve år, modtagelsen af pension udsættes indtil det 70. år, således at forhøjelsen højst kan andrage 30 pct. af pensionsbeløbet. Udsættelse af begæring om udbetaling ud over det 70. år skal efter forslaget ikke kunne bevirke yderligere forhøjelser.

Ved forslaget har man haft for øje, at bestemmelsen kan indebære en tilskyndelse til at blive i arbejde ud over det 67. år. Det kan tilføjes, at der efter den svenske tillægspensionsordning ydes forhøjelser af tillægspensionen for hver måned, begæring om udbetaling udskydes efter det 67. år og indtil det 70. år, og at der til indtægtsreguleret folkepension ydes ventetillæg ved udsættelse af begæring om folkepension, jfr. § 4, stk. 1, i lov nr. 238 af 10. juni 1960 om invalide- og folkepension, jfr. lovbekendtgørelse nr. 156 af 8. maj 1962, og at det inden for private pensionsforsikringer er normalt at yde forhøjede pensionsbeløb, såfremt det fastsatte begyndelsestidspunkt for pensionsudbetalingen udsættes.

Til § 11.

Bestemmelsen indeholder regler om fastsættelsen af bidrag for medlemmer under hensyn til deres beskæftigelsesforhold, om bidragets fordeling mellem arbejdsgivere og lønmodtagere og om bidragsbetalingens ophør.

I *stk. 1* omhandles bidraget for ikke-månedslønnede lønmodtagere.

Bidraget foreslås for personer med 30 timers ugent-

lig beskæftigelse eller derover fastsat til 5,40 kr. om ugen og for lønmodtagere med kortere beskæftigelse, men dog mindst 15 timers ugentlig beskæftigelse til halvdelen heraf eller 2,70 kr. Bidraget foreslås udredet med $\frac{2}{3}$ af arbejdsgiver og $\frac{1}{3}$ af lønmodtager.

Tillægspensionsudvalget har bl. a. af regnskabsmæssige årsager fundet det hensigtsmæssigt at fastsætte et ugentligt, respektive et halvugentligt bidrag. Ugebidraget foreslås betalt, når blot det nævnte antal timer er opnået, uanset om det faktiske timetal ligger højere. Det forudsættes herved, at halvt bidrag giver ret til $\frac{1}{2}$ uges pensionsanciennitet, jfr. § 8, stk. 4.

Stk. 2 indeholder tilsvarende bestemmelser for månedslønnede.

Det foreslås, at der for månedslønnede med 130 timers beskæftigelse eller derover svares et månedligt bidrag på 21,60 kr., der fordeles i samme forhold som ugebidraget. Andraget den månedlige beskæftigelse mindre end 130 timer, men mindst 65 timer, foreslås bidraget fastsat til det halve af ovennævnte beløb, idet det også i denne situation forudsættes, at et halvt bidrag kun berettiger til halv pensionsanciennitet for den pågældende periode. Ved fastsættelsen af det månedlige bidrag har udvalget også lagt vægt på den foreslåede anciennitetsberegning i lovforslagets § 8, hvorefter 44 uger svarer til 11 måneder.

Tillægspensionsudvalget har foreslået, at bidraget for de månedslønnede fastsættes således, at en fuldt beskæftiget månedslønnet og en fuldt beskæftiget ugelønnet på det nærmeste svarer samme årsbidrag.

Udvalget har herved lagt til grund, at det for de månedslønnede er overvejende almindeligt, at de holder ferie med løn, og at der ikke skal ske reduktion af bidraget i den eller de måneder, inden for hvilke deres feriedage ligger. De ugelønnede holder normalt ikke ferie med løn, men får udbetalt feriegodtgørelse, enten — hvad der er det hyppigste — gennem en af de talrige ferieordninger, der er godkendt inden for det organiserede arbejdsmarked, eller ved anvendelse af feriemærker efter ferielovens bestemmelser herom.

Hvor feriegodtgørelse udbetales kontant eller gennem feriemærker, skal der ikke betales bidrag til tillægspensionsordningen af disse beløb.

Det tilføjes, at der svares bidrag af løn, der udbetales under sygdom.

I *stk. 3* foreslås, at de nærmere regler for bidragsbetalingen for de i § 2, stk. 3, omhandlede persongrupper fastsættes af arbejdsministeren efter forhandling med de interesserede arbejdsgiver- og lønmodtagerorganisationer. Der er her navnlig tale om

løsarbejdere, hvorved udvalget forstår arbejdere, som vel er beskæftiget på normal arbejdstid, men hvor beskæftigelsen efter sin karakter er begrænset til kortvarige opgaver for den enkelte arbejdsgiver og ofte mindre end 15 timer pr. uge. For denne gruppe arbejdere kan den i stk. 1 foreslåede bidragsbetaling normalt ikke anvendes, og man har derfor anset det for nødvendigt, at der udarbejdes særregler for bidragsbetalingen for de grupper, der som løsarbejdere er beskæftiget inden for disse arbejdsområder, jfr. bemærkningerne til § 2, stk. 3, og der kan her eventuelt tænkes fastsat bidrag pr. dag eller time.

I *stk. 4*, der må ses i sammenhæng med bestemmelsen i § 4, stk. 1, e), foreslås det for så vidt angår lønmodtagere, hvis arbejdstid ikke kendes, at der efter reglen i § 4, stk. 1, e), jfr. herom bemærkningerne til nævnte bestemmelse, udregnes et timetal der lægges til grund for bidragsbetalingen, der herefter finder sted efter reglerne i stk. 1 eller 2.

Stk. 5 omhandler personer, der i medfør af bestemmelsen i § 2, stk. 2, har bevaret deres medlemskab i tillægspensionsordningen efter overgang til selvstændig erhvervsvirksomhed. Det foreslås, at sådanne medlemmer selv betaler det samlede bidrag. Tillægspensionsudvalget er gået ud fra, at det normale bidrag, der skal svares, vil blive fuldt månedsbidrag i 12 måneder om året; de nærmere regler herom kan fastsættes af arbejdsministeren efter indstilling fra bestyrelsen for Arbejdsmarkedets Tillægspension, jfr. lovforslagets § 12, stk. 2.

I *stk. 6*, der må ses i forbindelse med bestemmelsen i § 2, stk. 1, foreslås, at bidragsbetaling ophører for et medlem ved dettes fyldte 67. år. Tillægspensionsudvalget har ikke ment at der bør være adgang til at betale bidrag efter det tidspunkt, da bidragspligten ophører.

Til § 12.

Bestemmelsen i *stk. 1* om, at arbejdsgiveren tilbageholder medlemmets del af bidraget ved lønudbetaling, svarer til bestemmelsen i § 57, stk. 6, i lov nr. 239 af 10. juni 1960 om den offentlige sygeforsikring, jfr. bekendtgørelse nr. 160 af 4. april 1963.

I *stk. 2* foreslås det, at arbejdsministeren efter indstilling fra bestyrelsen for Arbejdsmarkedets Tillægspension fastsætter de nærmere regler for bidragsindbetalingen. Tillægspensionsudvalget er gået ud fra, at indbetalingen som overvejende hovedregel bør ske for tre måneder ad gangen. Udvalget har imidlertid i sin betænkning peget på, at der kan være behov for at dele landet regionalt i tre grupper, ligesom specifikke beskæftigelsesforhold

for forskellige grupper lønmodtagere kan gøre det hensigtsmæssigt at benytte andre indbetalingsformer, såsom hel- eller halvårsvisse eller månedlige indbetalinger. Det foreslås derfor, at arbejdsministeren fastsætter nærmere regler for bidragsindbetalingen efter indstilling fra bestyrelsen for Arbejdsmarkedets Tillægspension. Sådanne regler kan også være begrundet i tilfælde, hvor arbejdsforholdene undtagelsesvis gør det mere nærliggende at lade lønmodtageren indbetale sit eget og arbejdsgiverens bidrag.

Til § 13.

Forslagets § 13 indeholder bestemmelser om en forsikringsplan for Arbejdsmarkedets Tillægspension; det påhviler ledelsen at udarbejde planen, som skal indeholde oplysninger om ordningens forsikringstekniske beregningsgrundlag. Forsikringsplanen og senere eventuelle ændringer deri skal godkendes aktuarmæssigt af forsikringsrådet.

De nærmere regler om det offentliges tilsyn med Arbejdsmarkedets Tillægspension indeholdes i § 22, hvortil der henvises.

Bestemmelsen i *stk. 2* om, at forsikringsrådet skal godkende forsikringsplanen, indebærer, at forsikringsrådet ud fra den aktuarmæssige indsigt, som rådet repræsenterer, skal tage stilling til det forsikringsmæssige beregningsgrundlag for Arbejdsmarkedets Tillægspension.

Til § 14.

De i *stk. 1* foreskrevne aktuarmæssige opgørelser er anset nødvendige, for at der kan foreligge tilstrækkeligt kendskab til ordningens status.

Ifølge bestemmelsen i *stk. 2* skal ledelsen, såfremt det ved de i *stk. 1* nævnte opgørelser konstateres, at ordningen har et overskud, som ikke anses for forsikringsteknisk nødvendigt, overveje at anvende dette helt eller delvist til forhøjelse af pensionsløbene. Ved vurderingen heraf skal der tages hensyn til den skete prisudvikling samt udviklingen i landets og befolkningens økonomiske forhold.

Bestemmelsen i *stk. 3* knytter sig til *stk. 2*, idet der her gives ledelsen hjemmel til at ændre bidraget til Arbejdsmarkedets Tillægspension.

Til § 16.

I denne bestemmelse fastsættes reglerne for repræsentantskabets sammensætning og for fremgangsmåden ved valget af medlemmerne.

Efter bestemmelsens *stk. 1-3* skal repræsentantskabet bestå af 15 arbejdsgiverrepræsentanter og 15 lønmodtagerrepræsentanter samt en formand, idet det skønnes, at der ved de foreslåede regler for

udpegelsen af medlemmerne er tilvejebragt en rimelig repræsentation af alle de af ordningen berørte persongrupper. Repræsentantskabet skal efter *stk. 4* selv vælge sin formand, der ikke må være knyttet til nogen arbejdsgiver- eller lønmodtagerorganisation.

I *stk. 5* fastsættes, at medlemmerne udpeges for tre år ad gangen, dog at genvalg vil kunne finde sted. For at sikre en regelmæssig afgang af repræsentantskabets medlemmer, er det samtidig i § 33 bestemt, at repræsentantskabet i sit første møde fastsætter regler for afgangsorten for arbejdsgiver- og lønmodtagerrepræsentanterne.

For at sikre, at samtlige interesserede organisationer og grupper — såvel fra arbejdsgiver — som fra lønmodtagerside kommer i betragtning ved arbejdsministerens udpegning af arbejdsgiver- og lønmodtagerrepræsentanter, foreslås det i *stk. 6*, at interesserede organisationer skal rette henvendelse herom til ministeren inden en af denne fastsat frist.

Til § 17.

Bestemmelsen indeholder i *stk. 1* angivelse af de opgaver, der påhviler repræsentantskabet. Udover at godkende det årlige regnskab og behandle de sager, som bestyrelsen eller mindst 4 bestyrelsesmedlemmer måtte ønske at forelægge for repræsentantskabet, skal det behandle de spørgsmål, hvis afgørelse henlægges til ledelsen af Arbejdsmarkedets Tillægspension, jfr. således § 13 om udarbejdelse af forsikringsplanen, og § 14, stk. 3, om ændring af bidragene.

Om repræsentantskabets øvrige opgaver henvises til lovforslagets §§ 16, stk. 4, 20 og 33.

Stk. 2 fastsætter reglerne for, hvornår der skal afholdes møde i repræsentantskabet

Til § 18.

Bestemmelsen indeholder i stk. 1 og 2 reglerne for bestyrelsens sammensætning samt om fremgangsmåden ved valget af medlemmerne, og i stk. 3 og 4 bestemmelserne om bestyrelsens funktioner.

Bestyrelsen består ifølge *stk. 1* af formanden for repræsentantskabet som formand, medens de resterende medlemmer — i alt 8 — udpeges af organisationer, som dækker de største områder inden for arbejdsmarkedet.

I *stk. 3* er det bestemt, at bestyrelsen har ansvaret for administrationen af Arbejdsmarkedets Tillægspension i overensstemmelse med reglerne i loven og forsikringsplanen, medens der i *stk. 4* gøres mere udførligt rede for bestyrelsens funktioner. Bestyrelsen ansætter således direktøren og andet ledende personale og fastlægger retningslinjer for deres arbejde, herunder også den løbende anbringelse af

fondsmidler. Endvidere skal bestyrelsen godkende generelle forskrifter og vejledninger, der udsendes til medlemmerne og deres arbejdsgivere. Herudover er der i forskellige bestemmelser i forslaget tilagt bestyrelsen forskellige funktioner, jfr. således § 3, stk. 1, § 4, stk. 2, § 12, stk. 2, § 14, stk. 1, § 21, § 25 og § 28.

Til § 21.

I *stk. 1* fastslås, at bestyrelsen for Arbejdsmarkedets Tillægspension skal forvalte tillægspensionsordningens fondsmidler til størst mulig gavn for ordningen. Det er fundet hensigtsmæssigt med henblik herpå udtrykkeligt i loven at medtage en bestemmelse om, at bestyrelsen ved placeringen af midler skal tilstræbe en betryggende sikkerhed, en opretholdelse af midlernes realværdi samt højst mulig forrentning.

Bestemmelserne i de efterfølgende stykker må ses dels ud fra ønsket om at kunne placere fondsmidlerne i overensstemmelse med de i stk. 1 foreslåede principper, dels under hensyn til, at loven om tilsyn med pensionskasser efter lovforslagets § 22, stk. 7, ikke skal gælde for Arbejdsmarkedets Tillægspension. I lighed med, hvad der er tilfældet for pensionskasser, har man, uanset at hovedprincipperne for midlernes anbringelse er angivet i stk. 1, fundet det nødvendigt i lovforslaget at opregne de placeringsmuligheder, som tillægspensionsudvalget foreslår benyttet.

Stk. 2 indeholder bestemmelser om anbringelse af fondsmidlerne i obligationer, værdipapirer og som indestående i banker og sparekasser. I stk. 2, e), findes en bestemmelse svarende til pensionskasselovens § 14, stk. 1, g, om anbringelse af midler i fast ejendom, som ejes af ordningen, jfr. endvidere om fast ejendom bestemmelsens stk. 4.

I *stk. 3* foreslås i lighed med den svenske tillægspensionsordning, at fondsmidlerne kan anvendes som lån til arbejdsgivere, der har indbetalt bidrag til Arbejdsmarkedets Tillægspension. Til begrundelse af forslaget har tillægspensionsudvalget peget på det ønskelige i, at der ad denne vej skabes mulighed for at lade en del af de erlagte bidrag komme direkte tilbage til erhvervslivet til dagsrente. Lånene tænkes ikke ydet af Arbejdsmarkedets Tillægspension til arbejdsgiverne, men skal formidles af banker og sparekasser på sædvanlige kreditvilkår, idet Arbejdsmarkedets Tillægspension yder et hertil svarende lån til pågældende kreditinstitut. Det foreslås, at pengeinstitutterne står som ansvarlige for lånet over for tillægspensionsordningen, således at pengeinstituttet, der bevilger den pågældende arbejdsgiver lånet, må bære tabet, såfremt lånet ikke tilbagebetales,

Man har fundet det hensigtsmæssigt at fastsætte en nedre grænse for sådanne lån på 500 kr. og en øvre grænse på 50 pct. af det bidrag, den pågældende arbejdsgiver har indbetalt.

De nærmere vilkår for ydelse af disse lån tænkes fastsat af bestyrelsen.

Stk. 4 svarer til bestemmelser i § 14, stk. 2, i loven om tilsyn med pensionskasser, jfr. lovbekendtgørelse nr. 163 af 26. maj 1959, dog at det ud over anbringelse efter de dér nævnte regler foreslås, at tillægspensionsordningen kan anvende en begrænset del af fondsmidlerne til erhvervelse af fast ejendom. Tillægspensionsudvalget har herved peget på, at sådan anbringelse vil kunne være velegnet, når henses til det i stk. 1 nævnte formål, at opretholde midlernes realværdi.

Til § 22.

Arbejdsmarkedets Tillægspension kan ikke sidestilles med en almindelig pensionskasse allerede af den grund, at tillægspensionsordningen ikke er baseret på det for pensionskasser gældende præmiereservesystem, jfr. de indledende bemærkninger til lovforslaget. Som følge heraf foreslås i *stk. 7*, at loven om tilsyn med pensionskasser ikke gælder for Arbejdsmarkedets Tillægspension. Man har desuagtet fundet det hensigtsmæssigt, at tilsynet med Arbejdsmarkedets Tillægspension — for så vidt angår ordningens forsikringstekniske beregningsgrundlag — finder sted efter samme retningslinjer som tilsynet med pensionskasser.

I overensstemmelse hermed foreslås det i *stk. 1*, at de aktuarmæssige opgørelser, jfr. forslagens § 14, stk. 1, foretages af en af forsikringsrådet godkendt aktuar og indsendes til forsikringsrådet. En tilsvarende bestemmelse for pensionskasser findes i § 21, stk. 2, i loven om tilsyn med pensionskasser.

Bestemmelsen i *stk. 2* svarer til bestemmelsen i § 21, stk. 1, i loven om tilsyn med pensionskasser.

I *stk. 3* pålægges det forsikringsrådet at afgive indberetning til arbejdsministeren om de foranævnte aktuarmæssige opgørelser og at underrette Arbejdsmarkedets Tillægspension om denne indberetnings indhold.

Bestemmelsen i *stk. 4* kan sammenholdes med § 21, stk. 3, i loven om tilsyn med pensionskasser, dog at forsikringsrådet ud over at forhandle med Arbejdsmarkedets Tillægspension skal afgive indberetning til arbejdsministeren.

Ifølge § 24 i loven om tilsyn med pensionskasser skal pensionskasser bidrage til dækning af udgifterne ved tilsyn med et af forsikringsrådet fastsat beløb, der ikke kan overstige 1 kr. årligt pr. medlem. I *stk. 5* foreslås det, at arbejdsministeren efter

samråd med handelsministeren fastsætter et gebyr for tilsynet, der skal udredes af Arbejdsmarkedets Tillægspension.

Det foreslås i *stk. 6*, at det reviderede årsregnskab skal indsendes til arbejdsministeren.

Til § 24.

Det er anset for nærliggende at give krav på ydelser fra en tillægspensionsordning samme retsbeskyttelse som krav på folke-, invalide- og enkepension. Bestemmelsen er udformet på samme måde som i lov nr. 238 af 10. juni 1960 om invalide- og folkepension, jfr. § 34 i bekendtgørelse nr. 156 af 8. maj 1962 og i lov nr. 70 af 12. marts 1959 om pension og hjælp til enker m. fl., jfr. § 19 i bekendtgørelse nr. 157 af 8. maj 1962. Den foreslåede regel giver beskyttelse mod retsforfølgning i almindelighed, ligesom retshandler med hensyn til krav på pension er ugyldige. Bestemmelsen er dog ikke — lige så lidt som bestemmelserne i lovgivningen om folke-, invalide- og enkepension — til hinder for, at der kan foretages tilbageholdelse i pensionen for krav på forfaldne personlige skatter og underholdsbidrag.

Til § 25.

For at sikre en så nøjagtig og omfattende registrering som muligt af såvel lønmodtagere som arbejdsgivere er det i *stk. 1* foreslået, at der pålægges arbejdsgiverne en pligt til at foretage indberetning om den eller de lønmodtagere, som de beskæftiger. Derimod er det ikke anset for hensigtsmæssigt i loven at fastsætte detaljerede regler for en sådan indberetningspligt, idet det synes rigtigst, at disse fastsættes af arbejdsministeren, efter at bestyrelsen for Arbejdsmarkedets Tillægspension har afgivet indstilling herom.

I *stk. 2* er der pålagt offentlige myndigheder, sygekasser, ulykkesforsikringsselskaber samt arbejdsgivere, lønmodtagere og faglige organisationer pligt til på begæring at overlade Arbejdsmarkedets Tillægspension og det i § 23 omhandlede ankenavn enhver oplysning, som er af betydning for afgørelsen af pensionsspørgsmål i henhold til loven. Navnlig ved den registrering, som må forudsættes at skulle ske ved ordningens ikrafttræden, er det ønskeligt, at der er hjemmel til at skaffe de nødvendige oplysninger.

Til § 26.

Fristen i *stk. 1* er den samme, som med hjemmel i § 57 i lov nr. 239 af 10. juni 1960 om den offentlige sygeforsikring er fastsat med hensyn til arbejdsgivernes indbetaling af bidrag til sygelønsordningen. De nærmere regler for opkrævningsperioden vil blive fastsat af arbejdsministeren, jfr. § 12, stk. 2.

F. t. l. om Arbejdsmarkedets Tillægspension.

Forslaget i *stk. 2 og 3* om et strafgebyr på 1 pct. pr. måned af det samlede bidrag i tilfælde af for sen indbetaling af bidraget er medtaget for at søge sikret, at fristen i *stk. 1* overholdes.

Til § 27.

Da det som nævnt i bemærkningerne til § 25 er nødvendigt med en nøje registrering af såvel lønmodtagere som arbejdsgivere, og da en undladelse af at opfylde den i § 25 omhandlede indberetningspligt kan bevirke, at der ikke betales bidrag for lønmodtagere, som er omfattet af tillægspensionen, foreslås det i *stk. 1, b)*, at pålægge bødestraf for ikke-overholdelse af indberetningspligten eller for afgivelse af urigtige oplysninger. Bødestraf er endvidere foreslået for den, der som medlem af bestyrelsen undlader at opfylde de pligter, der påhviler ham efter loven samt for arbejdsgivere, der undlader rettidigt at indbetale bidrag. For så vidt angår de sidstnævnte arbejdsgivere, må bestemmelsen ses som et supplement til bestemmelserne i § 26, *stk. 2 og 3*, idet bestemmelsen kun tænkes anvendt i særlige tilfælde, f. eks. hvor der er tale om egentlig modvillige betalere.

Såfremt grupper af lønmodtagere får pålagt bidragspligt direkte i medfør af § 2, *stk. 3*, sammenholdt med § 11, *stk. 3*, vil de i relation til bestemmelsen i *stk. 1* og bestemmelserne i § 26 *stk. 2 og 3* være at ligestille med arbejdsgivere.

Stk. 2 omhandler bødestraf i tilfælde, hvor det påhviler aktieselskaber, andelselskaber og lign. som arbejdsgivere at foretage de omhandlede indberetninger og indbetalinger.

Til § 28.

Den i *stk. 1* foreslåede bestemmelse omhandler de tilfælde, hvor en begæring om tillægspension er blevet imødekommet, men hvor pensionsbeløbet af en eller anden grund ikke er blevet hævet i et sammenhængende tidsrum af 3 år. Af praktiske grunde er det uhensigtsmæssigt, at et sådant beløb bliver stående som stadig tilkommende den pågældende pensionist. Det er derfor foreslået fastsat som en generel regel, at krav på den del af tillægspensionen, der har stået uhævet i mere end 3 år, bortfalder. Det er dog anset for rimeligt at tillægge bestyrelsen beføjelse til i hvert enkelt tilfælde at fravige den generelle regel, f. eks. hvis pågældende senere kan godtgøre at have haft gyldig grund til ikke at hæve pensionen.

I den i *stk. 2* omhandlede situation er der endnu ikke opstået krav på udbetaling af pension, idet begæring ikke er indgivet. Ud fra de samme hensyn, som er nævnt ovenfor, er det foreslået fastsat

som en generel regel, at bestyrelsen kan betragte retten til tillægspension som bortfaldet. Også her kan der dog forekomme tilfælde, hvor det kan være rimeligt senere at imødekomme en begæring om tillægspension, når det kan anses for godtgjort, at gyldig grund til ikke tidligere at have indgivet begæring har foreligget.

Til § 29.

Tillægspensionsudvalget har ikke ment at kunne forudsætte, at fuld folkepension vil være gennemført på det tidspunkt, de første tillægspensioner udbetales. Selv om de første tillægspensioner, der udbetales, ikke vil overstige 600 kr. og således efter de nugældende regler om den indtægtsregulerede folkepension kun rent undtagelsesvis ville bevirke et nedslag i folkepensionen, findes det rigtigst i tillægspensionsloven udtrykkeligt at udtale, at ydelser i henhold til tillægspensionen ikke medtages ved beregningen af de indtægter, der lægges til grund ved fastsættelsen af grundbeløbet for folkepensionen.

Til § 30.

I *stk. 1* fastslås det, at loven i princippet ikke gælder for Færøerne og Grønland, dog at dette kun gælder med de i *stk. 2 og 3* fastsatte modifikationer.

Når loven ikke skal gælde for Færøerne, skyldes det, at dette spørgsmål er særanliggende. Det fastsettes dog i *stk. 2*, at danske lønmodtagere, der er beskæftiget på Færøerne for den danske stat eller for virksomheder, der har sæde eller styrelse i den øvrige del af riget, skal være omfattet af loven, for så vidt de i øvrigt opfylder betingelserne for medlemsskab, idet disse ellers ville være ringere stillede end danske lønmodtagere, der er beskæftiget i udlandet for danske virksomheder, jfr. § 2, *stk. 1, b)*.

Ifølge bestemmelsen i *stk. 3* vil lønmodtagere (danske eller udenlandske), der ikke er hjemmehørende i Grønland, være omfattet af bestemmelsen, når de i øvrigt opfylder lovens betingelser for medlemsskab, og når de er beskæftiget for den danske stat eller på danske virksomheder eller institutioner, uanset om disse har sæde eller styrelse i Grønland eller den øvrige del af riget, og uanset om de pågældende er udsendt til varig eller midlertidig beskæftigelse i Grønland. Er der derimod tale om beskæftigelse for udenlandske virksomheder eller institutioner, er kun sådanne danske lønmodtagere omfattet af ordningen.

Til § 31.

Efter forslaget tilbageholdes der i løn og svares arbejdsgiverbidrag af løn, der indtjenes fra 1. marts 1964. Det er således indtjeningsperioden, begyndende med 1. marts 1964, og ikke udbetalingstids-

punktet, der er afgørende. Der henvises i øvrigt til § 5, stk. 1, i lov nr. 69 af 13. marts 1963 om forlængelse af kollektive overenskomster.

Til § 32.

Tillægspensionsudvalget har foreslået, at udbetalingen af tillægspension begynder ét år efter, at ordningen er trådt i kraft. Bestemmelsen er udformet i overensstemmelse hermed.

Til § 33.

Tillægspensionsudvalget har foreslået, at repræsentantskabet på sit første møde fastsætter regler for afgangsorten for arbejdsgiver- og lønmodtagerrepræsentanterne. For at sikre den fornødne kontinuitet i repræsentantskabet vil det være hensigtsmæssigt, om en tredjedel af medlemmerne afgår (eller genvælges) efter ét år, og en tredjedel efter to år.